

چند نکته کلیدی در باب برنامه‌ریزی

فردالدین حداد عادل

۴. از حق، سهم و نقش کلیدی والدین در تعلیم و تربیت نباید غافل شد. بدون همراهی خانواده، بسیاری از برنامه‌های مدرسه‌ای یا تربیتی ناقص خواهند ماند.

۵. بخشی از برنامه‌ریزی شامل طراحی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برای مستندسازی است. وقتی سوابق فعالیت‌ها موجود باشد، اولین گام برای برنامه‌ریزی‌ها در کارهای آینده فراهم می‌شود.

۶. خیلی وقت‌ها برنامه‌های ما به اهداف نهایی ختم نمی‌شوند. برای پرهیز از سرخوردگی، بهتر است برای خودمان انواع موفقیت را تعریف کنیم و میزان دستیابی به اهداف را با درجه و امتیاز مشخص کنیم. برای مثال، وقتی روند تعلیم و تربیت درگیر یک اتفاق طبیعی می‌شود، لازم است در نظر بگیریم که به احتمال زیاد سطح موفقیت ما درجه یک نخواهد بود و احتمالاً در سطح درجه‌های دو و سه باقی خواهد ماند.

۷. در انجام برنامه‌های مدرسه‌ای، از اثرات خودآگاهی دانش‌آموزان نباید غفلت کنیم. گاهی برنامه‌های ما برای دانش‌آموزان هستند، اما ایشان نه تنها با آن‌ها همدلی ندارند، بلکه روحشان از قرار گرفتن در یک روند آموزشی مطلع نیست. در نتیجه مقاومت طبیعی ایشان در برابر تحول، به یکی از موانع موفق شدن برنامه تبدیل می‌شود. هر آموزشکار موفق حتماً باید بتواند در صورت نیاز، دانش‌آموزانش را با برنامه خود هماهنگ کند.

اگر یک آموزشکار، یعنی کسی که ذهن و عملش درگیر مسائل تربیتی (اعم از آموزش و فعالیت‌های پرورشی و فرهنگی) است، بخواهد به موفقیت دست پیدا کند، نیازمند «برنامه‌ریزی» است. نیازی نیست برنامه حتماً پیکره‌ای حجیم و بودجه‌ای هنگفت داشته باشد، صرفاً رعایت اسلوب تغییر در موضوع تحول ضروری است. در این مجال اندک چند نکته در باب برنامه‌ریزی تقدیم می‌شود. باشد که در مسیر مدرسه‌های فردایمان به کار بیایند.

۱. برنامه‌ریزی، بیش از بودجه، به شناخت نقطه آغاز و انجام نیاز دارد. لازم است بدانیم قرار است در چه وضعیتی استقرار بیابیم و چه تغییراتی بکنیم.

۲. شروع تفکر در باب برنامه‌ریزی به مبنای فکری نیاز دارد. لازم است بدانیم با چه رویکردی و در چه وضعیتی در جست‌وجوی تغییر هستیم. امروزه آموزش و پرورش کشور از نعمت سند تحول برخوردار است و این می‌تواند بن‌مایه فکری بسیاری از برنامه‌ریزی‌های تربیتی را فراهم کند.

۳. آموزشکاران می‌توانند از این تحول بهره‌های فراوان ببرند، اما به‌طور مشخص، سند در شش عرصه می‌تواند در مسیر تحول کمک‌یار همکاران باشد: فعالیت‌های مربوط به برنامه‌های درسی؛ منابع انسانی؛ پژوهش و ارزیابی؛ ابعاد مدیریت و رهبری؛ منابع مالی؛ تجهیزات، فضا و امکانات.